

sig over et Fag, uden at søge at erhverve sig den fornødne Duellighed deri, og det er i ethvert Tilfælde noget ganske anderledes betryggende end den her anviste Vej, og hvad nu det om Attester angaaer, vil Enhver indrømme, at saadanne ingen Betydning have. Det er netop af Afgtelse for Haandværksstanden, at Udvælget paa det Bestemteste maa fraraade Thinget at gaae ind paa en saakaldet Garant, der i selve Haandværksstandens Dine vil see ud næsten som en Spot, da det røber en total Mangel paa Oversigt over de virkelige Forhold. Jeg troer altsaa, at naar vi see, hvorledes det Hele er gaaet ned — jeg kunde næsten sige med grundlovmæssig Nødvendighed — fra det tvungne Laugssystem til modificerede Duellighedsprøver og derfra til Prøver i 5 Aar, vil man være enig med mig i at sige, at jeg hilser med Glæde det sidste Suk af en Tingenes Tilstand, der har overlevet sig selv, det sidste Suk af en Tingenes Tilstand, der i en Tid har gjort store Tjenester, født store Ting af sig, men nu ikke mere er en saadan, at de Næringsdrivende deri skulde kunne søge et Bærn og Beskyttelse baade for deres Virksomhed som saadanne og for deres hele borgerlige Stillng. Det er nu ad ganske andre Vete, de skulle søge at finde denne; den frie Concurrence og Næringsfriheden ville tilfulde være istand til at fremkalde et ligesaa stort og dygtigt Sammenhold og ligesaa gode Kræfter som i sin Tid det afdøde Laugsvæsen. Naar jeg taler om det afdøde Laugsvæsen, skal jeg forøvrigt erindre om, at her kun tales om det tvungne Laugsvæsen; det vil erindres, at det i Udfastet er forbeholdt, at Laugene kunne vedblive at bestaae som frivillige, og at der ved Siden deraf er aabnet alle Vedkommende den fuldeste Afgang til med Kongens Samtykke at faae successtve foretaget saadanne Forandringer i Bestemmelserne, som ansees ønskelige, men at det ved Siden deraf er forbeholdt Enhver, naar han kun opfylder den almindelige Betingelse, at drive Næringsbrug uden at indtræde i Laug. Det er min fulde Overbeviisning, at de større og bedre Laug ville, efterat have ophørt at eksistere som tvungne, vedblive at bestaae, men med en kraftigere og dygtigere Udvikling, at hvad der er godt og nyttigt vil

vedblive, men derimod det kastes bort, der er til Stade for Mange og ikke til Gavn for Nogen.

Grossf: Nagtet den ærede Ordførers veltalende Foredrag skal jeg dog tillade mig at stemme for Minoritetens Forslag. At Kjøbstaden sætter Britis paa en saadan Bestemmelse, anseer jeg for hævet over al Tvivl, og naar man siger, at en saadan Bestemmelse skulde være unyttig og værdiløs, som af den ærede Ordfører anført, forekommer dette mig ikke at være Tilfældet. Naar det fremdeles af den ærede Ordfører er anført, at Kjøbstæderne derved vilde komme under strengere Betingelser end Landet, kan dette dog umulig være en Hindring; thi hvad der er mere eller mindre strenge Betingelser, maa beroe paa Vedkommende selv at bedømme, og jeg maa derfor benytte dette til yderligere Støtte for mit Botum. Jeg skal tillade mig at erklære, at jeg saa godt som Nogen her i Salen erkender, hvad Lidsaanden kræver, og at den hele constitutionelle Udvikling med uafviselig Nødvendighed fordrer ogsaa en Omorganisation af Næringsforholdene. Da den ofte omtalte Adresse fra Haandværkerforeningen blev fremlagt i den By, hvor jeg boer, da fraraadte jeg paa det Bestemteste at tiltræde den, og jeg yttrede, at Lovudkastet i det Væsentlige upaatvilelig maatte gennemføres; men jeg udtalte tillige den Forhaabning, at de for Kjøbstæderne mindre gunstige Bestemmelser — jeg kan i saa Henseende henvise til Kjøbstadsforeningens Adresse — maatte i Rigsdagen modtage nogle Modificationer. Dette er imidlertid ikke skeet. Man har hidtil ikke villet lempe sig det Allermindste efter Kjøbstæderne. Jeg troer, at det er ubilligt og urigtigt, og navnlig i høi Grad upolitisk, og jeg skal derfor tillade mig at anbefale Thinget at stemme for Mindretallets Forslag.

Jessen: Jeg kan ikke andet end deeltage med den sidste ærede Taler i Indsigelsen mod, hvorledes den ærede Ordfører omtalte Minoritetens Endringsforslag og mine dertil knyttede Underandringsforslag. Den ærede Ordførers Udtalelse forekom mig dog at være ifkun — stærke Udtryk. Jeg skal tillade mig